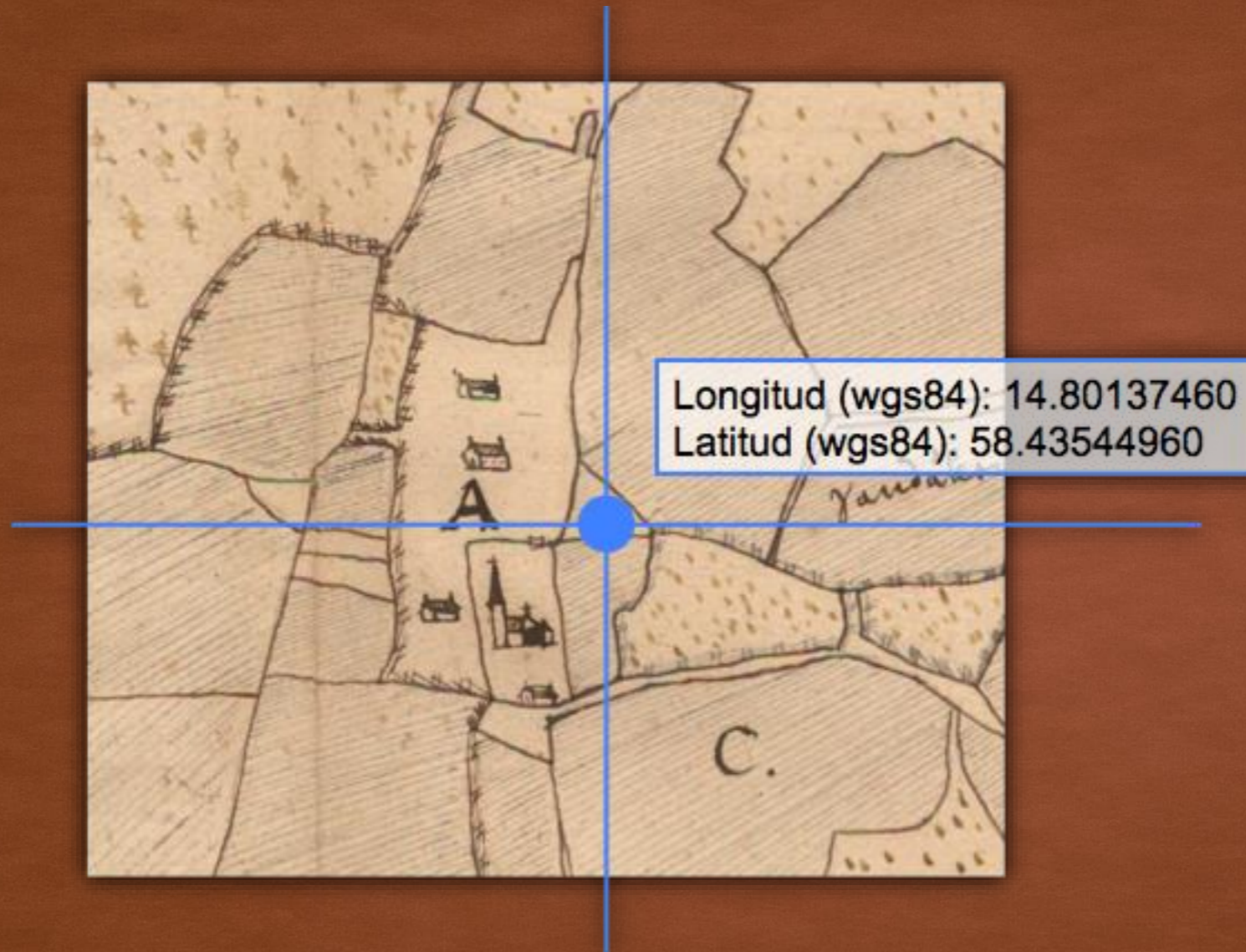


# TORA: ETT KOORDINATSATT REGISTER ÖVER SVERIGES HISTORISKA BYAR OCH GÅRDAR



TORA (Topografiskt register på riksarkivet)

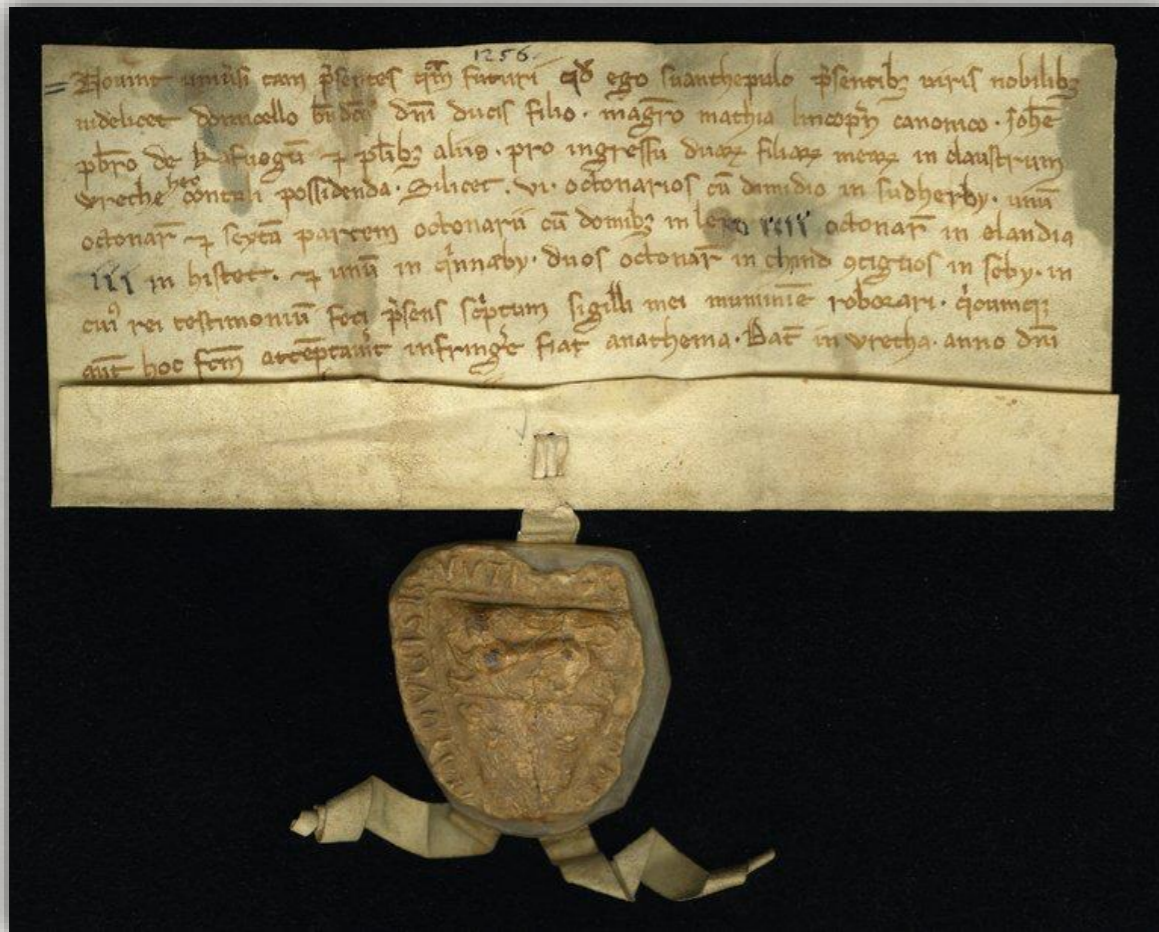
Ett projekt på Riksarkivet 2015–2017

Finansierat av Kungl. Vitterhetsakademien och Riksbankens Jubileumsfond

[riksarkivet.se/tora](https://riksarkivet.se/tora), [olof.karsvall@riksarkivet.se](mailto:olof.karsvall@riksarkivet.se)



Medeltida brev (diplom)  
från mitten av 1100-talet



Kronans jordeböcker, 1530-talet och framåt



Geometriska kartor över byar och gårdar  
från 1630-talet och framåt



# Principskiss TORA

## Topografisk register på Riksarkivet

bebyggelseenheter i kartor

OK, 2014-01-27

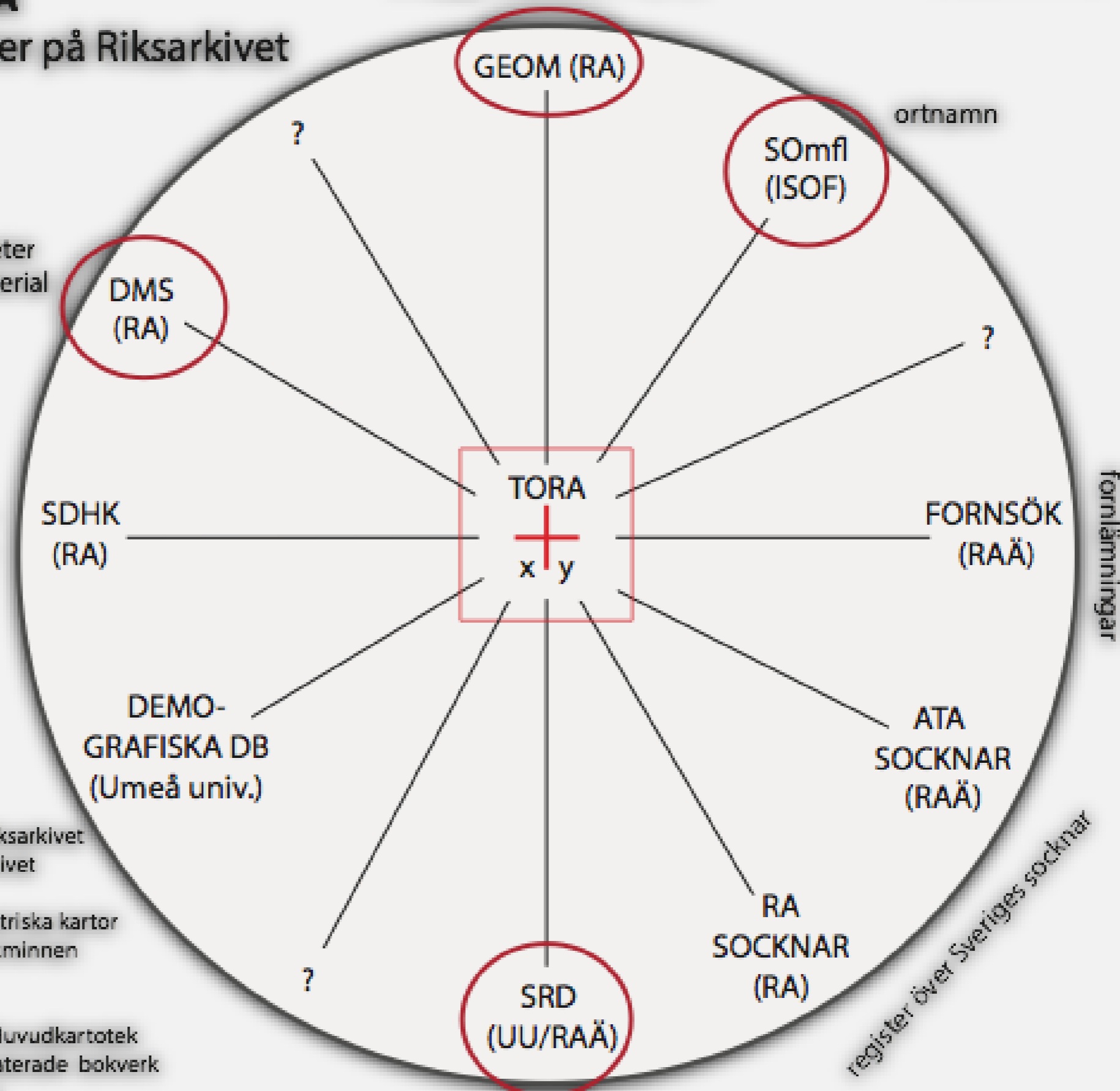
bebyggelseenheter  
i skriftliga källmaterial

ortnamn

bebyggelseenheter  
i medeltida diplom

formlämningar

TORA = Topografiskt register på Riksarkivet  
ATA = Antikvarisk-topografiska arkivet  
DMS = Det Medeltida Sverige  
GEOM= Db. för 1600-talets geometriska kartor  
ISOF = Institutet för språk och folkminnen  
RA = Riksarkivet  
RAÄ = Riksantikvarieämbetet  
SDHK = Svenskt Diplomatariums Huvudkartotek  
SOMfl = Sveriges ortnamn och relaterade bokverk  
SRD = Samnordisk runtextdatabas  
UU = Uppsala Universitet



runinskrifter med lägesbestämningar

# FÖRDELAR MED TORA

- Varje databas och forskargrupp behöver inte upprätta egna bebyggelseregister utan det räcker med att referera till redan koordinatsatta bebyggelseenheter i TORA
- Den stora vinsten är att databaserna blir kopplade till varandra, via TORA som ett nav, vilket öppnar för nya sökningar som synliggöra samband





ÖREBRO  
HOVSTA SN. ÖREBRO H:D, NÄRKE  
LATITUD: 59.27309730  
LONGITUD: 15.21159770  
(WGS84)

VISA KARTA 1652: » SOCKENPÄRMAR:83  
+ » VISA ANDRA RELATERADE KÄLLOR







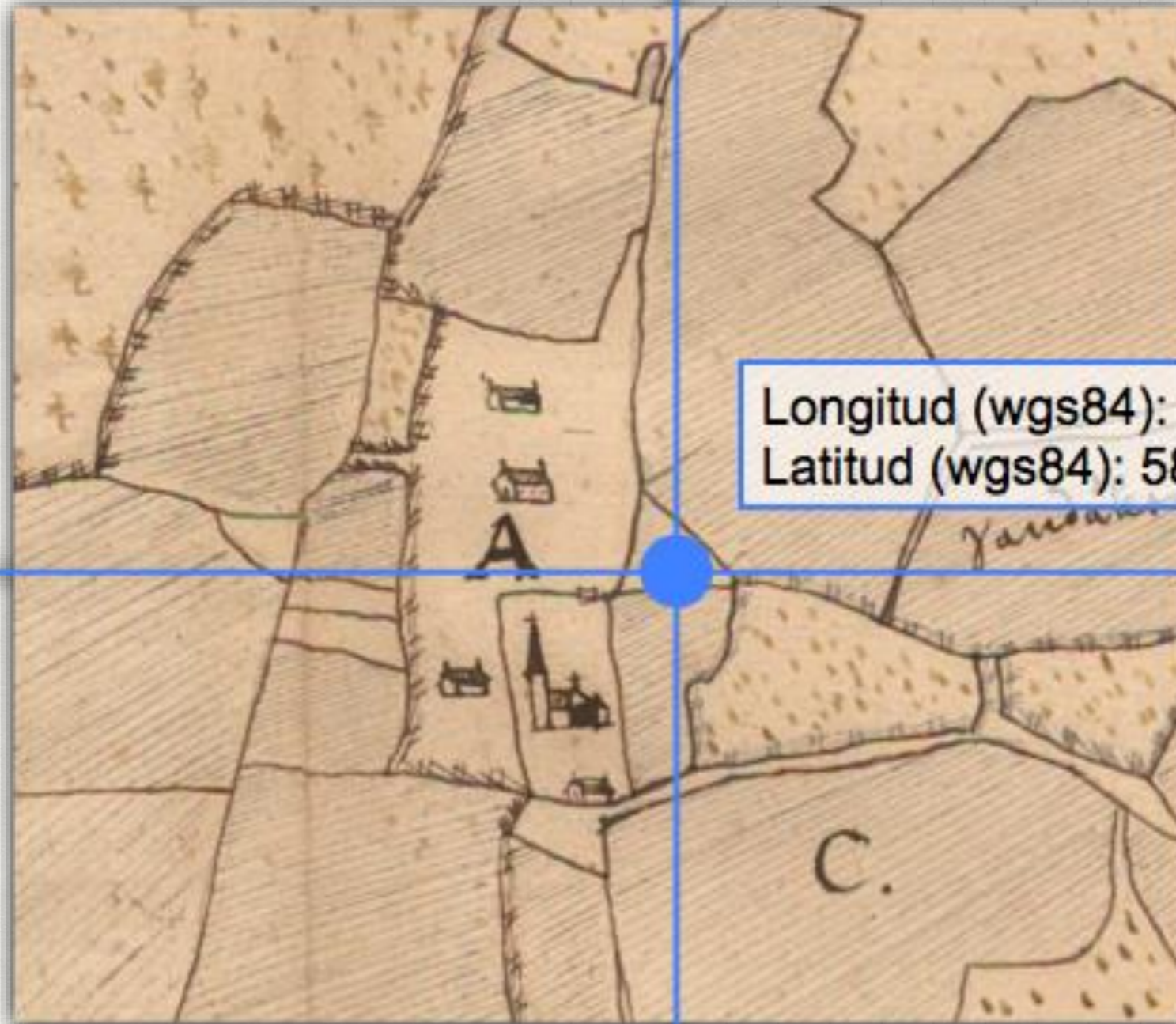
ÖREBRO  
HOVSTA SN. ÖREBRO H:D, NÄRKE  
LATITUD: 59.27309730  
LONGITUD: 15.21159770  
(WGS84)  
  
VISA KARTA 1652: » SOCKENPÄRMAR:83  
+ » VISA ANDRA RELATERADE KÄLLOR



Norra Bro



# VAD ÄR EN BEBYGGELSEENHET?

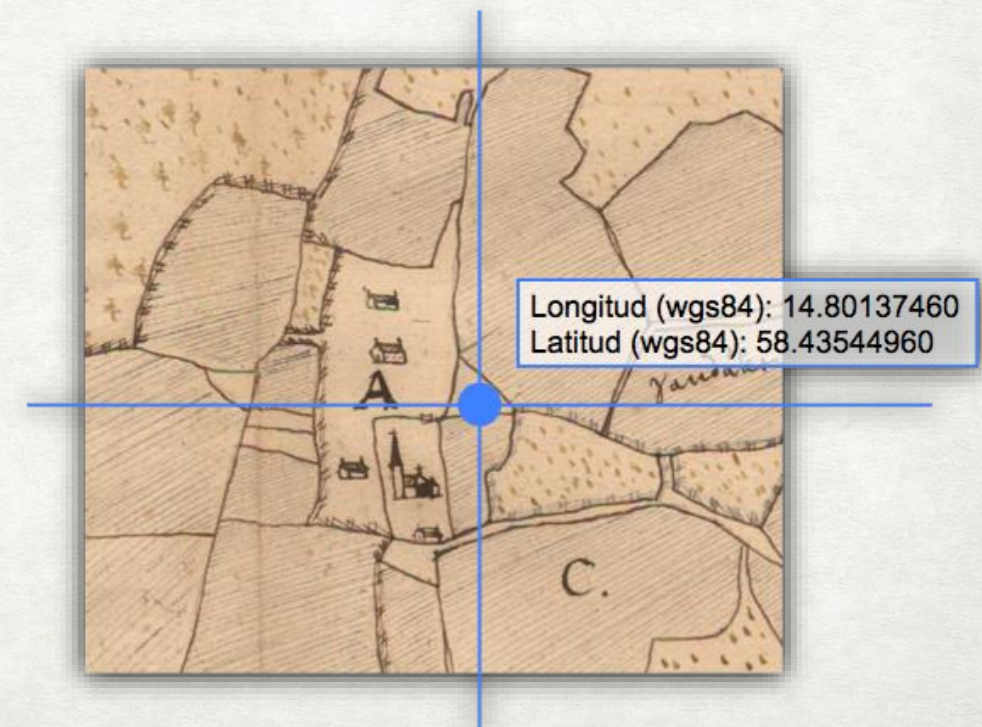


Longitud (wgs84): 14.80137460  
Latitud (wgs84): 58.43544960



# VAD ÄR EN BEBYGGELSEENHET?

- Från tidig medeltid fram till agrara revolutionen ca 1800 är bebyggelseenheterna, dvs. byar, ensamgårdar och storgårdar byggstenarna i jordbrukssamhället och basenhet i fastighetsstrukturen, bl.a. i Vasatidens jordeböcker
- Deras yttre gränser, ägoområdena, är påfallande stabila. Förändringar har däremot ofta skett inom enheterna.





# Dals härad Örebrogs socken.

A. Sockens + Länns namn, samt Prebysier.

ÖRBERGA 1633

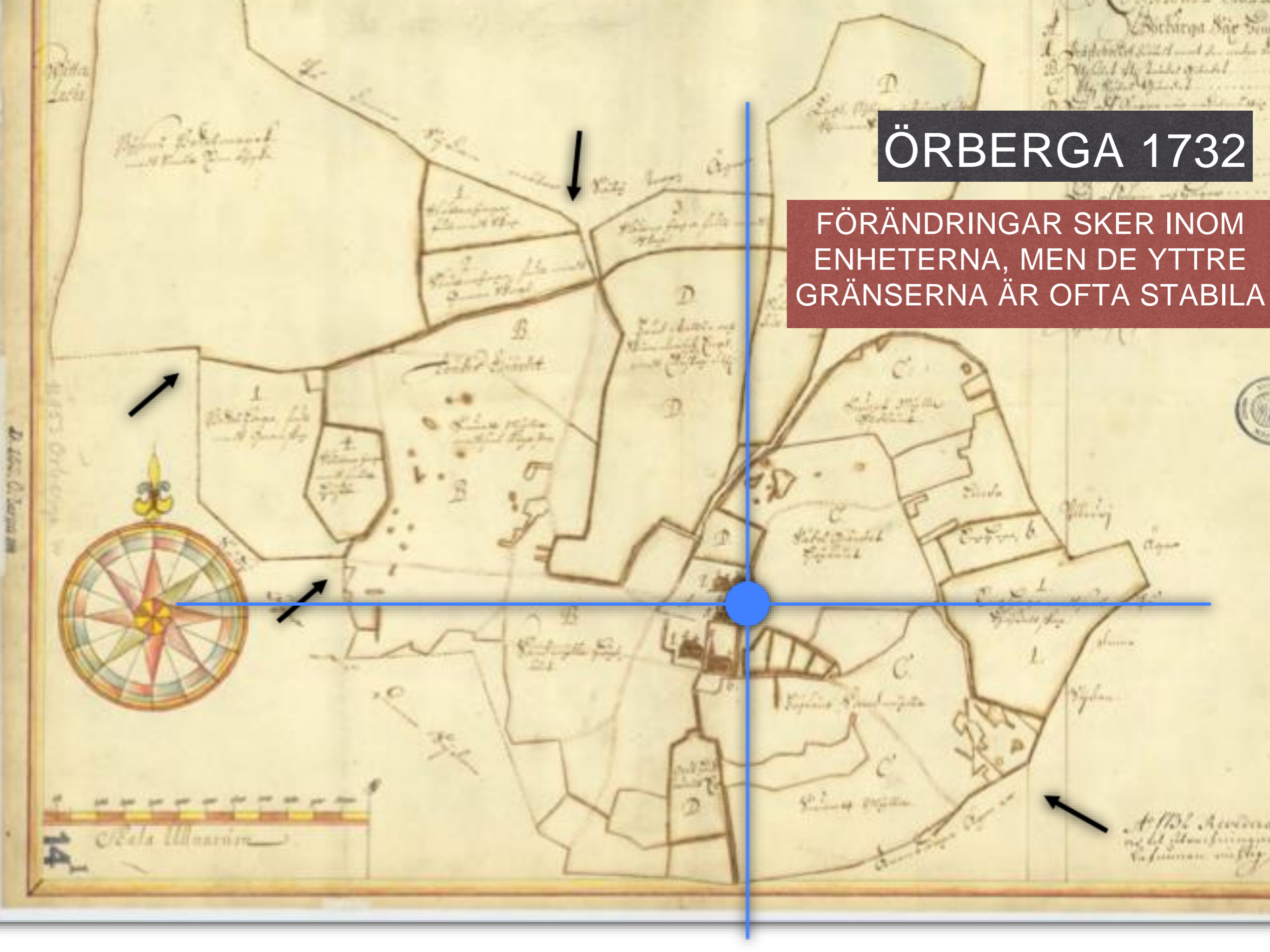


1. 1/2 län  
 2. 1/2 län  
 3. 1/2 län  
 4. 1/2 län  
 5. 1/2 län  
 6. 1/2 län  
 7. 1/2 län  
 8. 1/2 län  
 9. 1/2 län  
 10. 1/2 län  
 11. 1/2 län  
 12. 1/2 län  
 13. 1/2 län  
 14. 1/2 län  
 15. 1/2 län  
 16. 1/2 län  
 17. 1/2 län  
 18. 1/2 län  
 19. 1/2 län  
 20. 1/2 län  
 21. 1/2 län  
 22. 1/2 län  
 23. 1/2 län  
 24. 1/2 län  
 25. 1/2 län  
 26. 1/2 län  
 27. 1/2 län  
 28. 1/2 län  
 29. 1/2 län  
 30. 1/2 län  
 31. 1/2 län  
 32. 1/2 län  
 33. 1/2 län  
 34. 1/2 län  
 35. 1/2 län  
 36. 1/2 län  
 37. 1/2 län  
 38. 1/2 län  
 39. 1/2 län  
 40. 1/2 län  
 41. 1/2 län  
 42. 1/2 län  
 43. 1/2 län  
 44. 1/2 län  
 45. 1/2 län  
 46. 1/2 län  
 47. 1/2 län  
 48. 1/2 län  
 49. 1/2 län  
 50. 1/2 län  
 51. 1/2 län  
 52. 1/2 län  
 53. 1/2 län  
 54. 1/2 län  
 55. 1/2 län  
 56. 1/2 län  
 57. 1/2 län  
 58. 1/2 län  
 59. 1/2 län  
 60. 1/2 län  
 61. 1/2 län  
 62. 1/2 län  
 63. 1/2 län  
 64. 1/2 län  
 65. 1/2 län  
 66. 1/2 län  
 67. 1/2 län  
 68. 1/2 län  
 69. 1/2 län  
 70. 1/2 län  
 71. 1/2 län  
 72. 1/2 län  
 73. 1/2 län  
 74. 1/2 län  
 75. 1/2 län  
 76. 1/2 län  
 77. 1/2 län  
 78. 1/2 län  
 79. 1/2 län  
 80. 1/2 län  
 81. 1/2 län  
 82. 1/2 län  
 83. 1/2 län  
 84. 1/2 län  
 85. 1/2 län  
 86. 1/2 län  
 87. 1/2 län  
 88. 1/2 län  
 89. 1/2 län  
 90. 1/2 län  
 91. 1/2 län  
 92. 1/2 län  
 93. 1/2 län  
 94. 1/2 län  
 95. 1/2 län  
 96. 1/2 län  
 97. 1/2 län  
 98. 1/2 län  
 99. 1/2 län  
 100. 1/2 län



# ÖRBERGA 1732

FÖRÄNDRINGAR SKER INOM ENHETERNA, MEN DE YTTRE GRÄNSERNA ÄR OFTA STABILA





# FÖRUTSÄTTNINGEN

JORDBÖCKER OCH KARTOR = UNIKA KÄLLMATERIAL



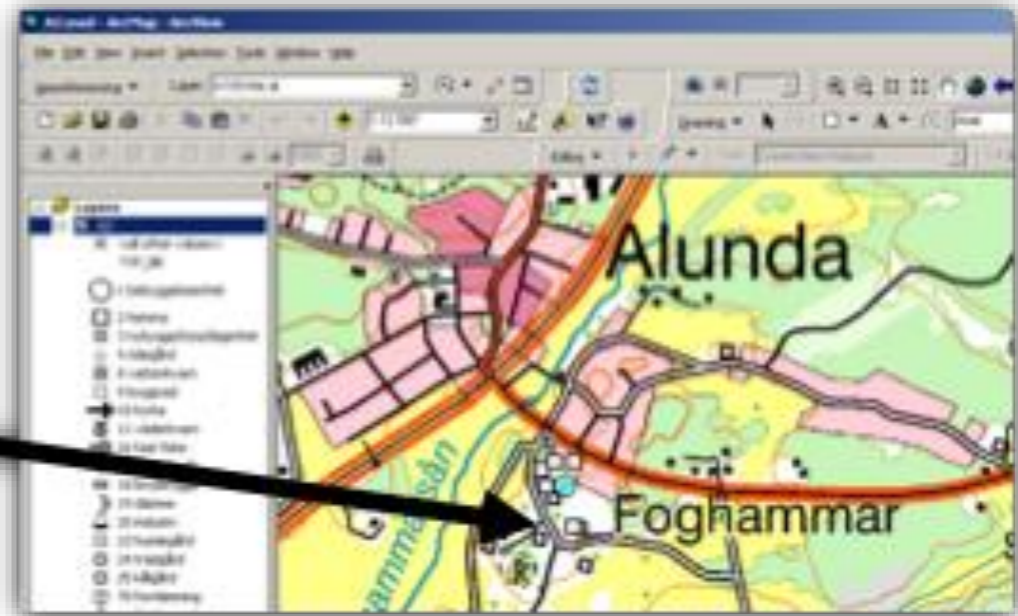
Kronans jordeböcker  
1530-talet och framåt

Geometriska kartor över byar och  
gårdar från 1630-talet och framåt





Foghammar, Alunda sn Uppland 1642



Geometrisk karta 1709



Storskifteskarta 1767

Metod för koordinatsättning av historiska bebyggelseenheter



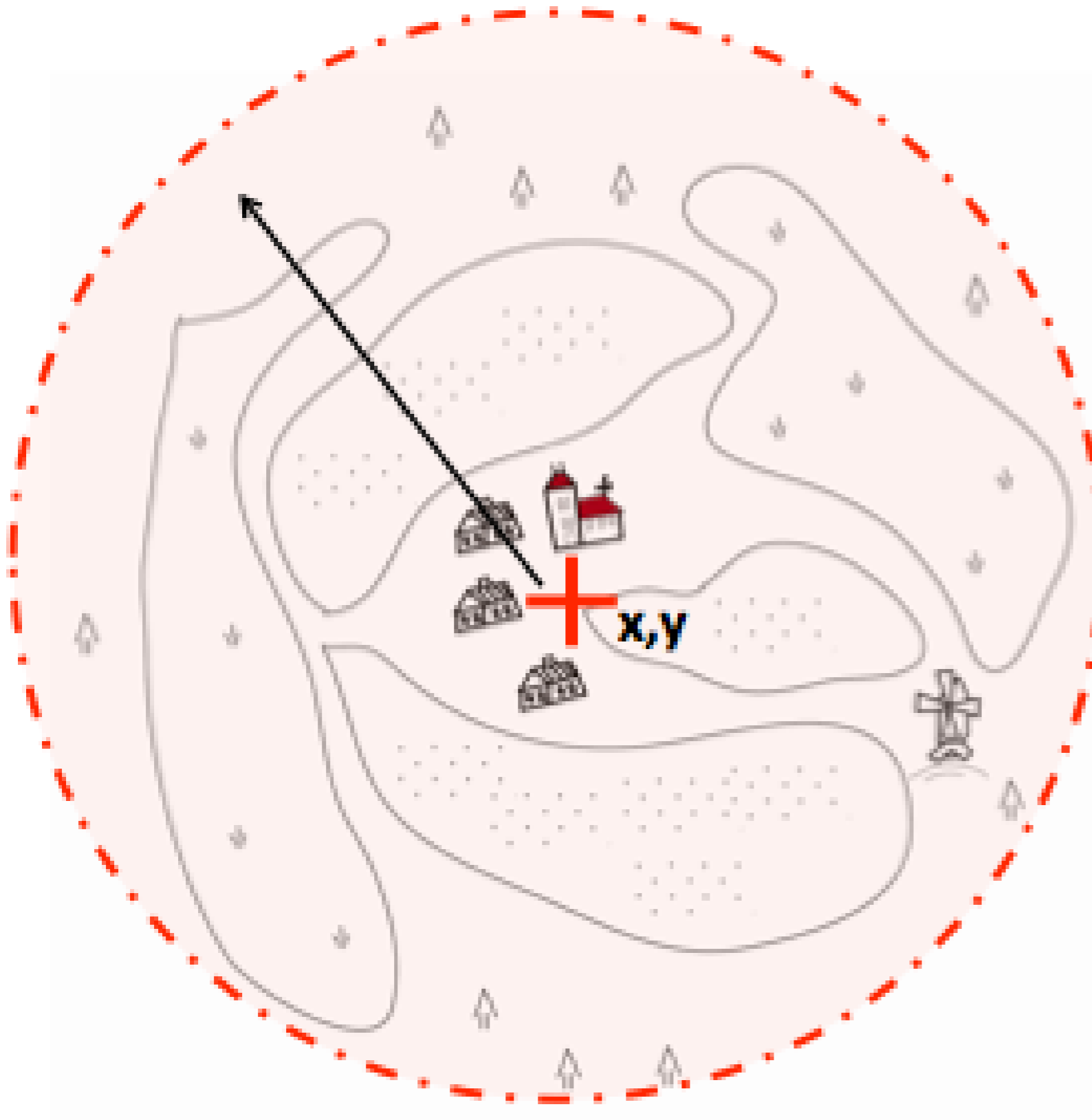
Häradsekonomska kartan ca 1860



Ekonomiska kartan 1952



# HUR KOORDINATSÄTTS BEBYGGELSEENHETERNA?



1. Enkel princip: ett koordinatpar (x-y) representerar byns ägområde (yttre rågång) - ungefär en kilometerruta

Koordinaten placeras centralt vid bebyggelseläget eller kärnkärn - men inte på samma position som bebyggelsen för att undvika förväxling/överlappning



# KOORDINATPRECISION

- Koordinatens precision/placering sätts efter tregradig skala med samma värden som används i XML/TEI (se <http://www.tei-c.org/release/doc/tei-p5-doc/en/html/ref-precision.html>).
- Koordinaten är placerad i anslutning till bebyggelsetomt och kärnåker (den förmodade först uppodlade åkern).
- Hög precision innebär säkerhet upp till ungefär 50 meter.
- Medel precision innebär säkerhet upp till ungefär 200 meter, ett ungefärligt läge som skulle kunna preciseras
- Låg precision innebär att enheten finns inom 1 000 meter, är osäker och bör lokaliseras på nytt



TORA = en koordinat (x-y) för varje bebyggelseenhet med hög precision  
Idag = olika koordinater för samma enheter, vilka inte pekar ut det historiska läget

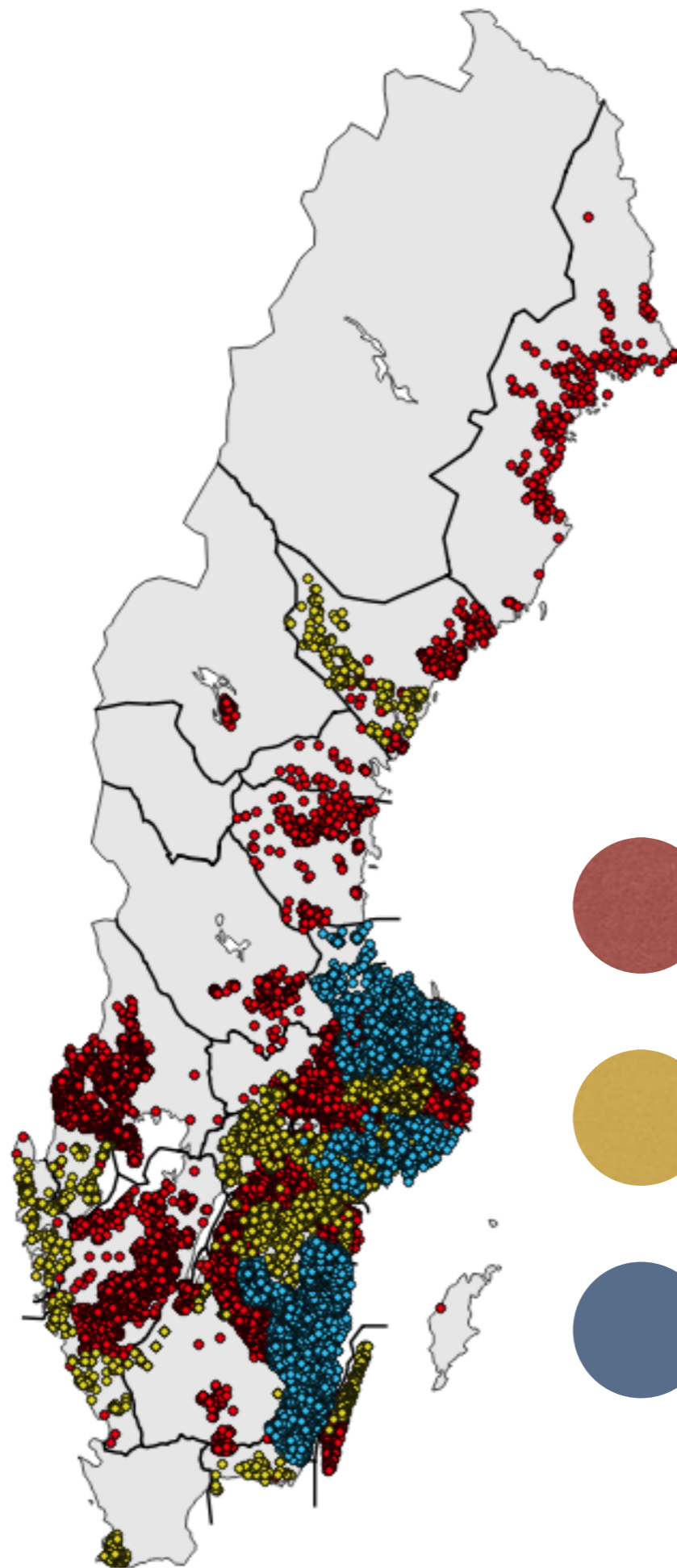
www.eniro.se

Exempel: Örberga,  
Östergötland



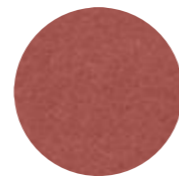
www.geonames.org / maps.google.se



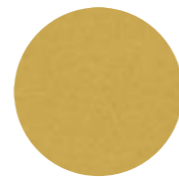


Omkring 22 000  
bebyggelseenheter har redan  
blivit koordinatkatta

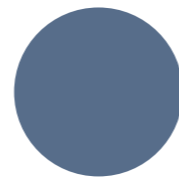
Täcker närmare hälften av alla  
historiska byar i Sverige från  
medeltiden fram till ca 1800



Projekt Äldre geometriska kartor  
12 000 bebyggelseenheter



Projekt Yngre geometriska kartor  
5 000 bebyggelseenheter



TORA-projektet (Det medeltida Sverige)  
5 000 bebyggelseenheter



# ÄLDRE OCH YNGRE GEOMETRISKA KARTOR

## 1600-TALET GEOMETRISKA KARTOR

The screenshot shows the Riksarkivet website interface. At the top, there is a search bar with the text 'Sök i webbplatsen och i arkiven' and a magnifying glass icon. Below the search bar are navigation links: 'Lyssna', 'Till innehållet', 'Kontakta oss', 'A - Ö', and 'Webbkarta'. The main navigation menu includes 'Start', 'Att använda arkiven', 'Handla och beställ', 'Offentlig förvaltning', and 'Om Riksarkivet'. The current page is 'Att använda arkiven', and the breadcrumb trail is 'Du är här: Att använda arkiven / Börja forska i arkiv / Om kartor och ritningar / Sveriges äldsta storskaliga kartor'. The left sidebar contains a menu for 'Börja forska i arkiv' with sub-items: 'Om kartor och ritningar', 'Krigsarkivets kartor och ritningar', 'Sveriges äldsta storskaliga kartor', 'Sök bebyggelseenhet via register', 'Sök i kartans text', 'Sök ort- och personnamn', 'Visa kartsamlingar', 'Om släkt- och personforskning', 'Besök oss', 'Vad får jag se', 'Historier ur arkiven', 'Våra digitala resurser', and 'Skola och studier'. The main content area features the title 'Sveriges äldsta storskaliga kartor' and a paragraph: 'Här kan du ta del av och forska i en unik samling med Sveriges äldsta storskaliga kartor. GEORG innehåller 12 000 kartor över byar och gårdar från perioden 1630-1655. Du kan söka i materialet på olika sätt, via register eller via modern karta och även exportera databasen uppgifter till Excel.' Below the text is an image of a historical map showing a village layout with buildings and fields. The caption reads: 'Prästgården, klockargården samt kyrkan och klockstapeln i Tingstad, Lösings härad i Östergötland redovisas i akt D4:139. Bilden är beskuren.' To the right of the main content are two boxes: 'Gå direkt till' with links for 'Nationalutgåva av de äldre geometriska kartorna', 'Yngre geometriska kartor', and 'Hjälp med DjVu-installation'; and 'Relaterade länkar' with links for 'Lantmäteriet/Historiska kartor', 'SOFI, ortnamnsregistret', 'Svea Pommern', 'Lyssna på program om kartorna', 'Hämta DjVu-plugin (Caminova)', and 'Rasmus Ludvigsons skisser från 1500-talet'. Below the main content, there is a section for 'Användarhänvisningar' with links to user manuals in Swedish, English, and German, and a Lithuanian instruction page. A note states: 'För att se kartorna krävs en plug-in, DjVu. Den kan laddas ned gratis via länk till höger. Visa sökanvisning till GEORG (PDF-format)'. The 'Visa kartsamlingar' section includes an image of a book and text: 'Flertalet kartor är inbundna i så kallade geometriska jordeböcker. Sammantaget rör det sig om 100 kartsamlingar. Här visas hela kartsamlingarna, sida för sida med transkriberad text. Kartsamlingarna är sorterade landskapsvis. Visa kartsamlingarna'. At the bottom right, there is a blue link: 'riksarkivet.se/geometriska'.



## Börja forska i arkiv

Om kartor och ritningar

Krigsarkivets kartor och ritningar

Sveriges äldsta storskaliga kartor

Sök bebyggelseenhet via register

Sök i kartans text

Sök ort- och personnamn

Visa kartsamlingar

Om släkt- och personforskning

Besök oss

Vad får jag se

Historier ur arkiven

Våra digitala resurser

Skola och studier

## Visa kartsamlingar

Ett register över de 100 kartsamlingar som ingår i databasen för de äldre geometriska kartorna. Kartsamlingarna öppnas i nytt fönster. För att se kartorna krävs en plug-in, DjVu. Den kan laddas ned gratis via länk till höger.

### Blekinge

I1 (Blekinge län) 1688-1694 » [nya bildvisningen](#)

I2 (Blekinge län) 1698 » [nya bildvisningen](#)

### Bohuslän

N1 (Göteborg- och Bohusläns län) 1694–1696 » [nya bildvisningen](#)

### Dalarna

U1 (Skedvi, Floda, Näs, Kopparberg, Tuna sn) 1643–1654 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

U2 (Stora Tuna) 1644–1646 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

U3 (Stora Tuna) 1641–1643 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

### Dalsland

O5 (Älvsborgs län) 1656–1699 » [nya bildvisningen](#)

O5(mapp) (Älvsborgs län) 1698 » [nya bildvisningen](#)

O6 (Ed & Ånimskog socken) 1650-tal » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

### Halland

M2 (Hallands län) 1690–1700 » [nya bildvisningen](#)

### Hälsingland

V1 (Bjuråker, Färila, Hogdal, Näs, Bollnäs sn m.fl.) 1639–1672 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

V2 (Ljusdals sn) 1640–1641 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

V3 (Gnarp, Bergsjö, Hassela sn.) 1640-tal » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

V4 (Bjuråker & Norrbo sn) 1641–1642 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

### Jämtland

V1 (Näs & Hackås socken) 1640-tal » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

### Lappland

KrA Lappmarken (Kemi & Torneå lappmark) 1642–1643 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

RA Tresk gränskarta 1637, 1640-tal » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

### Medelpad

V1 (Selånger socken) 1642 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

### Närke

S1 (Kumla, Sköllersta, Örebro hd m.fl.) 1637–1655 » [visa kartsamling](#) » [nya bildvisningen](#)

S2 (Örebro län) 1688 » [nya bildvisningen](#)

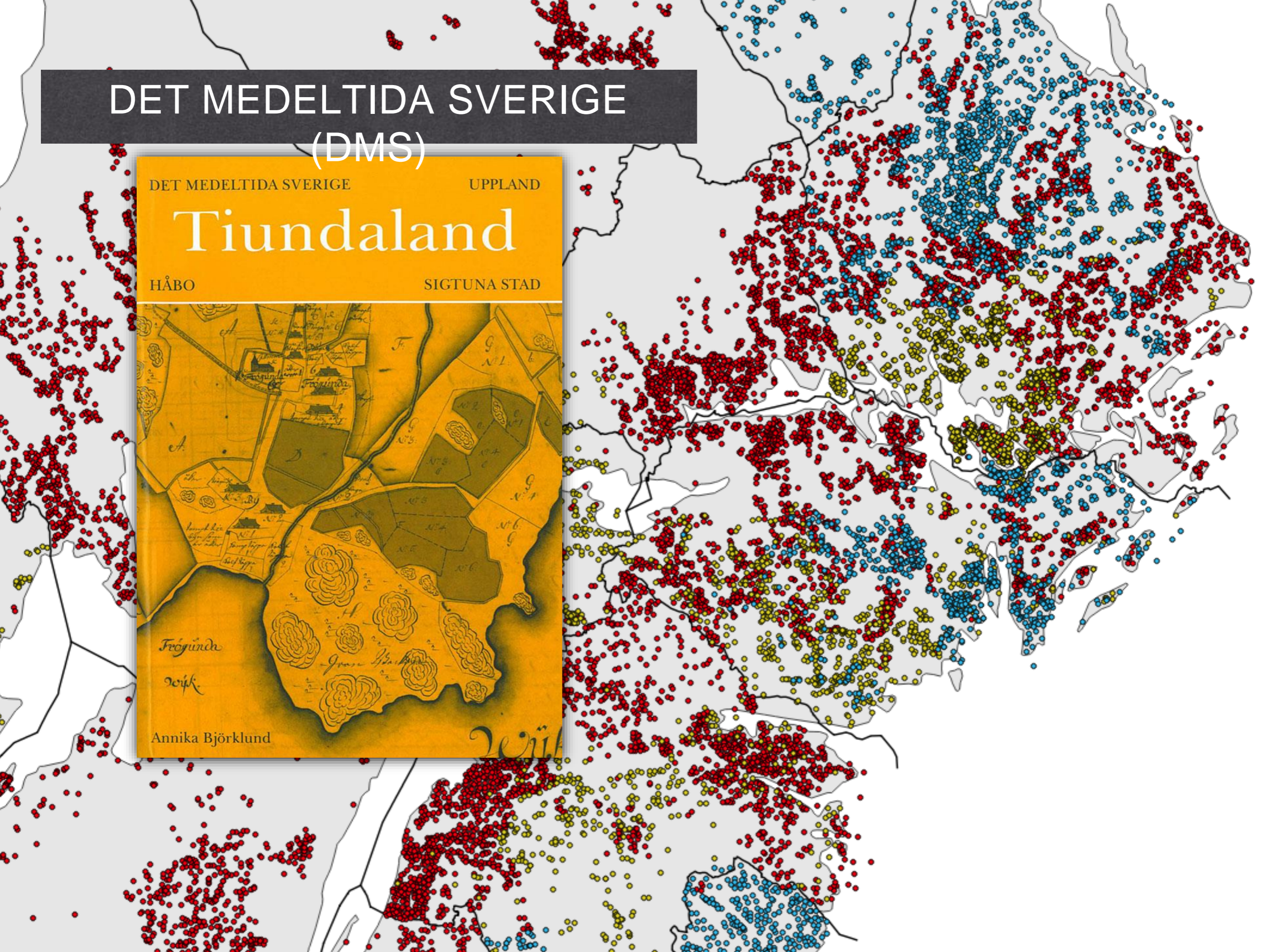
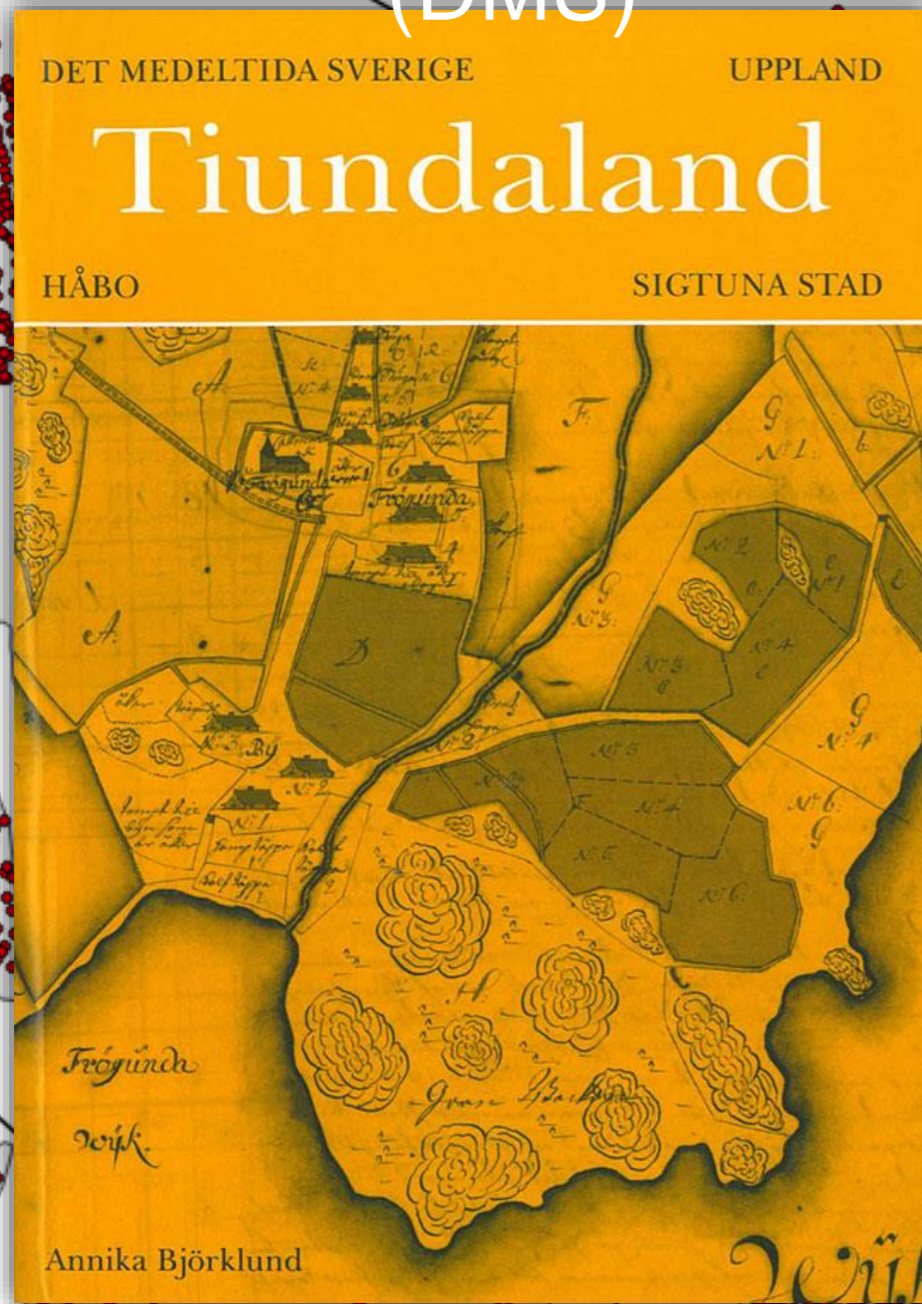
S3 (Örebro län) 1689 [https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/90003038\\_00002](https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/90003038_00002) » [nya bildvisningen](#)

S4 (Örebro- och Östergötlands län) 1687–1692 » [nya bildvisningen](#)

riksarkivet.se/geometriska



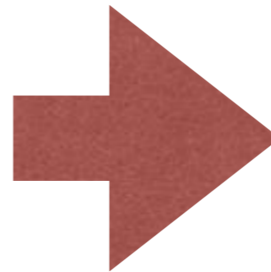
# DET MEDELTIDA SVERIGE (DMS)





# INOM TORA BYGGS ÄVEN EN DATABAS FÖR DET MEDELTIDA SVERIGE (XML / TEI)

	Sko socken 127
<b>Klockarbo</b>	1489 <i>Klokkaraboda</i> (SkoKlJb s 30) 1567 <i>Klockartorp</i> (UH 1567:3). UH 1567 ½ kr, 1573 1 klt. 1489–1503 har Sko kloster en landbogård i K, som räntar 1:0 pn (SkoKlJb s 30).
<b>Kvarnlöt</b>	1489 <i>Quernaslath</i> (SkoKlJb s 31) – 11H, 4 j. UH 1567 ½ kr + 1 krkvarn, 1573 1 klt. 1489–1503 har Sko kloster en landbo i K, som räntar 0:10 pn. En kvarn finns i K. Någon gång mellan 1489 och 1503 har man fått ytterligare en ränta om 10 spann mjöl. Mjöl-räntan ingår inte i den summerade avradssumman för Skogbolands rättardöme. (SkoKlJb s 31, 65)
<b>Kvarntorp</b>	1567 <i>Quarnetorp</i> (?) (UH1567:3 tl), 1573 <i>Quarnetorp</i> (UH 1573:8). UH 1567 1 klt (öde).
<b>Linda</b>	1302 <i>Lindum</i> (SkoKlJb s 19), 1489 <i>Lindha</i> (SkoKlJb s 27) – 11 H, 4 j. UH 1567 2 kr 1:2:2:4 + 1:2:2:4, 1573 2 kl. Summa jt (2:5:2). 1302 är L, som omfattar 2:0:8, en av Sko klosters huvudgårdar (SkoKlJb s 19). 1489–1503 har Sko kloster två landbor i L, som vardera räntar 3 pund korn och 1:0 pn (SkoKlJb s 27).
<b>Långlöt</b>	1567 <i>Långe lött</i> (UH 1567:3) – 11 H, 4 j. UH 1567 ½ kr, 1573 1 klt.
<b>Myrby</b>	1302 <i>in Myrby</i> (SkoKlJb s 19) – 11 H, 4 j. UH 1567 2 kr 0:7 + 0:7, 1573 2 kl. Summa jt (1:6). 1302 har Sko kloster 0:10:2 i M under landbodrift (SkoKlJb s 19). 1348 testamenterar Jöns Ragvaldsson, kyrkoherde i Skepptuna, Seminghundra hd, 0:0:0:9 i M till Lovö prästbord (DS 4374). 1489–1503 har Sko kloster två landbor i M, som vardera räntar 3 pund korn och 1:0 pn (SkoKlJb s 27).



Metadata (teiHeader)

Body

<div> landskap

<div> folkland

<div> härad

<div type="socken" xml:id="tierp\_sn">

<head><placeName>Sko socken</placeName>

</head>

<div type="bebyggelseenhet" xml:id="tora-1259">

<div type="dms-namn"></div>

<head><placeName>Klockarbo</placeName>

<div type="äldsta\_belägg"><date when="1489">

<div type="ekonomiskt\_kartblad">

<location><bibl><ref>

<div type="kameralt">

<bibl><ref>UH</ref></bibl>

<div type="kameralt\_uppgift">

<p> ... </p>

<div type="historik">

<listEvent>

<event>

<date when="1489">1489</date>

<p> ... </p>



# Andra delprojekt i TORA



Sveriges ornamn  
[www.sprakochfolkminnen.se](http://www.sprakochfolkminnen.se)

Svenska herrgårdar  Ägare och brukare  Herrgårdars och godsens storlek  Godsens sammansättning  Kontakt  Logga in

## Svenska Herrgårdar

Välkommen till hemsidan Svenska Herrgårdar. Målet med denna sida är att den skall utgöra ett centrum för forskningen om herrgårdar och eliter i Sverige. Det är ett långsiktigt mål och sidan kommer att utvecklas i takt med att det tillförs ekonomiska och personella resurser. Jag är djupt tacksam till de som kan tänkas bidra med material till databasen och/eller stötta arbetet ekonomiskt.

I nuläget är hemsidan tänkt att bestå av tre delar, nämligen

**1. Databasen Sveriges herrgårdar**, som är en sökbar databas med information om Sveriges samtliga omkring 3300 herrgårdar och uppsättningsvis 10 000 ståndsgårdar, med särskilt fokus på dess ägare och brukare, storlek, de underlydande godsens storlek samt geografiska läge från 1500-talet fram till idag. Med dessa uppgifter som grund underlättas dels jämförelser över tid, mellan områden och mellan sociala skikt, dels insamlingen av arkivmaterial, eftersom en inte ringa del av det äldre arkivmaterialet är katalogiserat efter ägarnas namn. Det är ett mycket långsiktigt mål; mängden material som skall samlas in från jordeböcker, mantalslängder, husförhörlängder och litteratur är enorm. I nuläget fokuserar jag på att samla in data från verken *Slott och herresäten i Sverige* (1966-1971), *Sveriges Bebyggelse* (1945 - 1966), *Svenska Gods och Gårdar* (1938-1947), *Svenska gods och gårdar* av Åkerhielm (1930), *Svenska Fideikommiss* av Nils Segerstråle (1979) och *Geografiskt-Statistiskt Handlexikon öfver Sverige* av C M Rosenberg (1882-1883). För mer information om insamling av data, se filken [Sökvägar](#). **Databasen Sveriges Herrgårdar** innehåller i nuläget omkring 1 300 000 uppgifter från omkring 3300 herrgårdar och omkring 3200 ståndsgårdar.

I databasen kan du söka helt fritt, det behövs med andra ord ingen inloggning eller lösenord. Sök under flikarna längst upp på sidan "Ägare och brukare" eller "Herrgårdarnas och godsens storlek". Den tredje sökfunktionen "Godsens sammansättning" innehåller i nuläget begränsat med information.

**Nyheter 2017:**

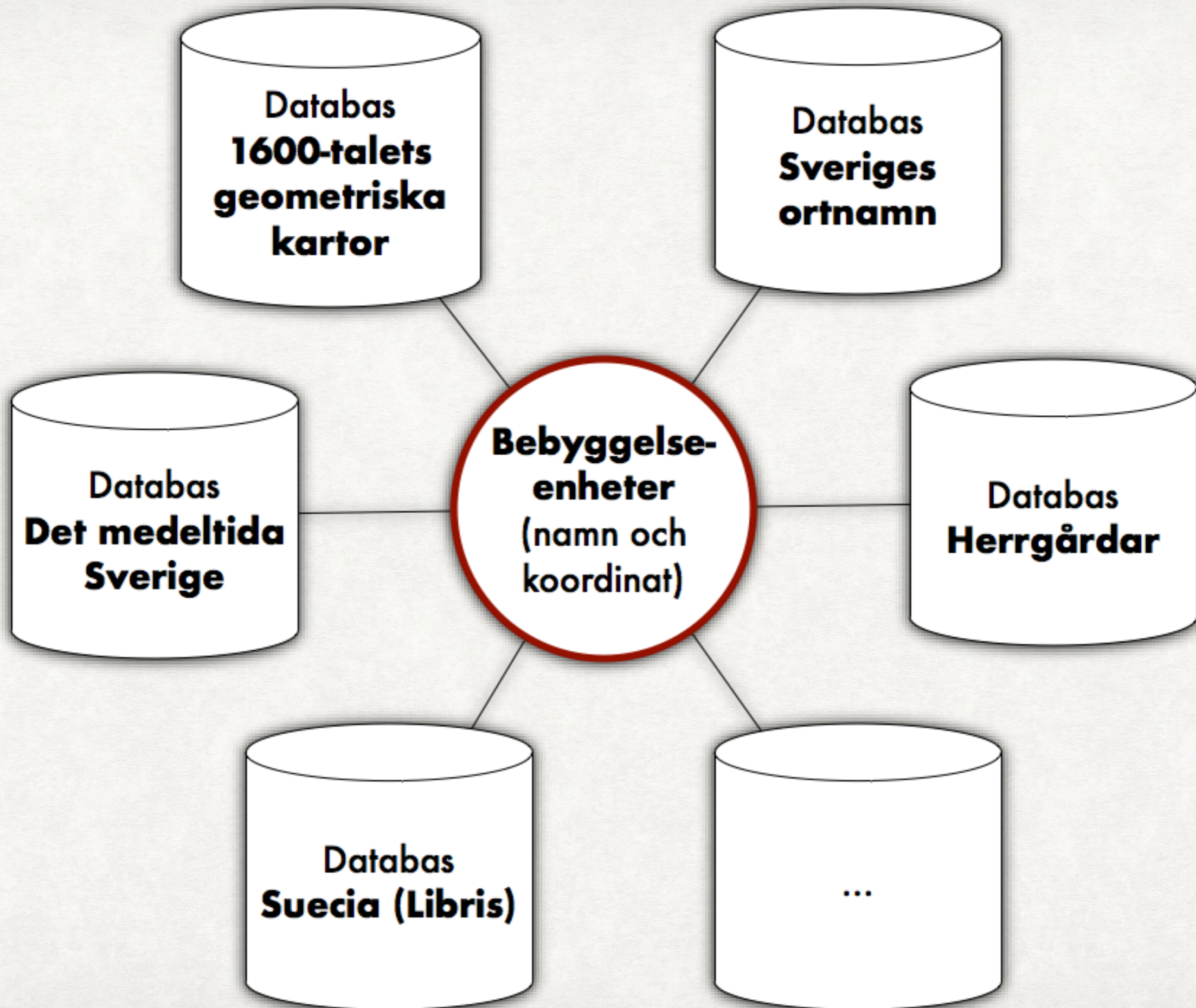
Under år 2017 pågår ett arbete med att förse samtliga herrgårdar som ingår i Databasen Sveriges Herrgårdar med koordinater enligt det system som Riksarkivets *TORA-projekt* använder, och som finansieras av Riksbankens Jubileumsfond och Kungliga Vitterhetsakademien. Medel sökes just nu för att förbättra och utveckla sökfunktionerna, bland annat möjliggöra sökningar i digitala kartmiljöer, och anpassa sidan till mobila plattformar.

26 mars 2017, 20 000 nya uppgifter om ägare och brukare av herrgårdar och ståndsgårdar i Östergötland.

Startsida	↑
Vad är en herrgård?	↓
Sökvägar	↓
Att förstå informationen i databasen	↓
Databasen Svensk Herrgårdslitteratur	
Finansiärer och medarbetare	
Att bidra till databasen	
Herrgårdsnytt	
Länkar	

Databasen Svenska herrgårdar  
[www.svenskaherrgardar.se](http://www.svenskaherrgardar.se)







# TORA-PLATTFORMEN

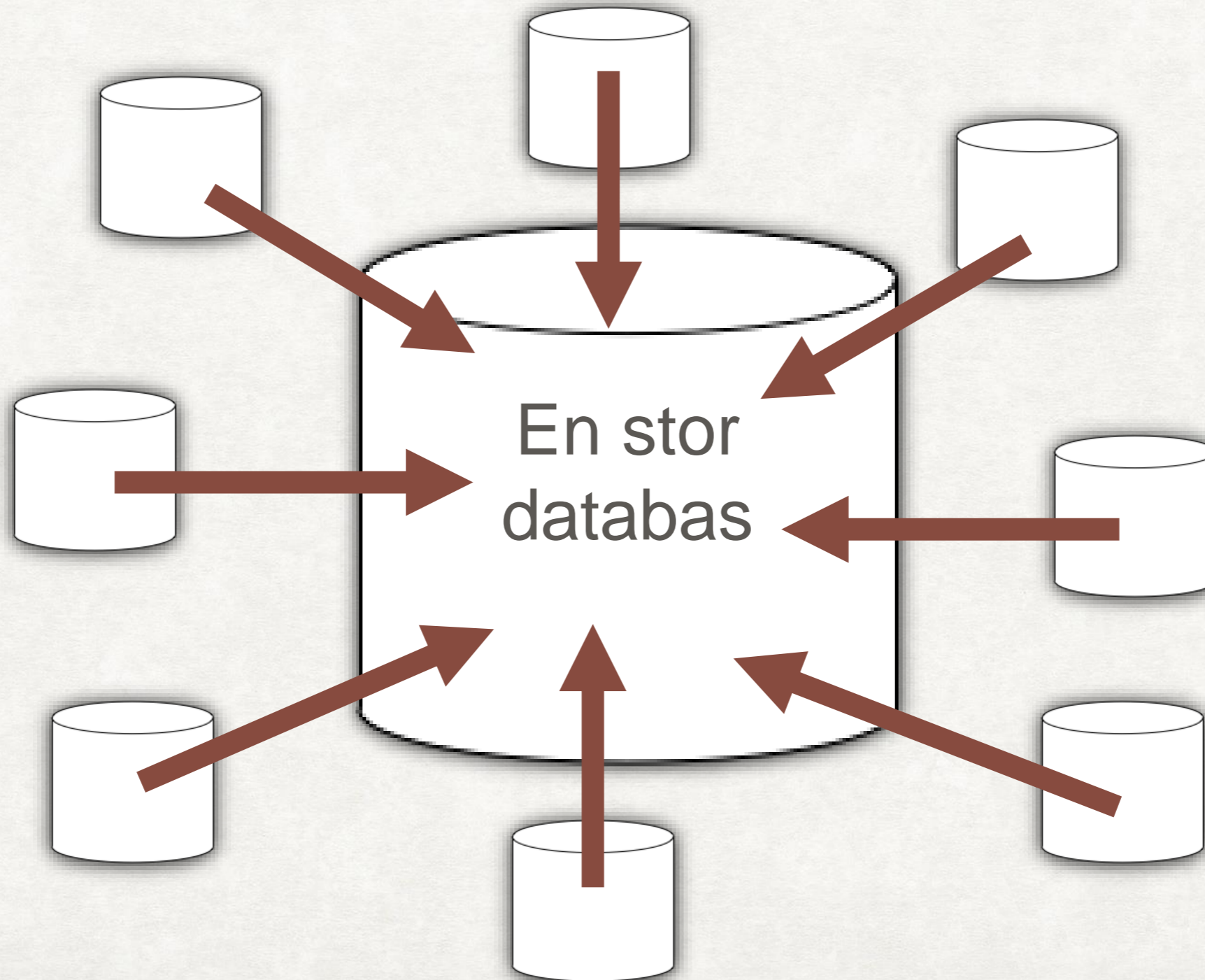
## PLATTFORM FÖR LÄNKADE DATA OM BEBYGGELSEENHETER

- Plattformen byggs tillsammans med företaget MetaSolution som tillhandahåller verktyg för att hantera länkar in-ut (länkmoln), tvåvägslänkar, mellan olika databaser
- TORA-plattformen publiceras under [riksarkivet.se](https://riksarkivet.se), och sätter samman information om bebyggelseenheterna från olika databaser
- Öppna data och länkade data, "LOD" (Linked Open Data)
  - öppna data är oftast enkelt
  - länkade data är svårare



# IDAG INTE OVANLIG LÖSNING

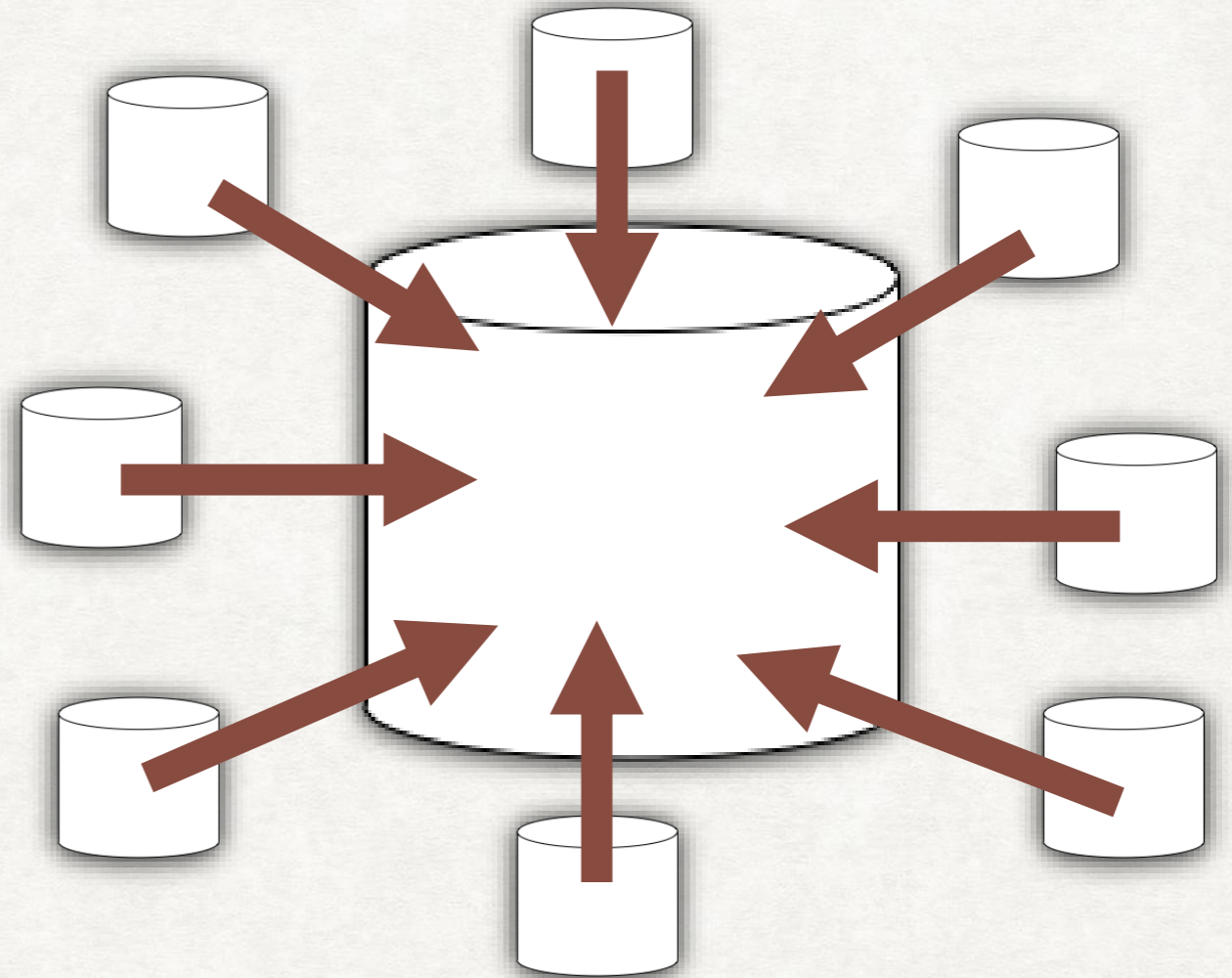
EN STOR DATABAS





# NACKDELAR MED STORA DATABASER

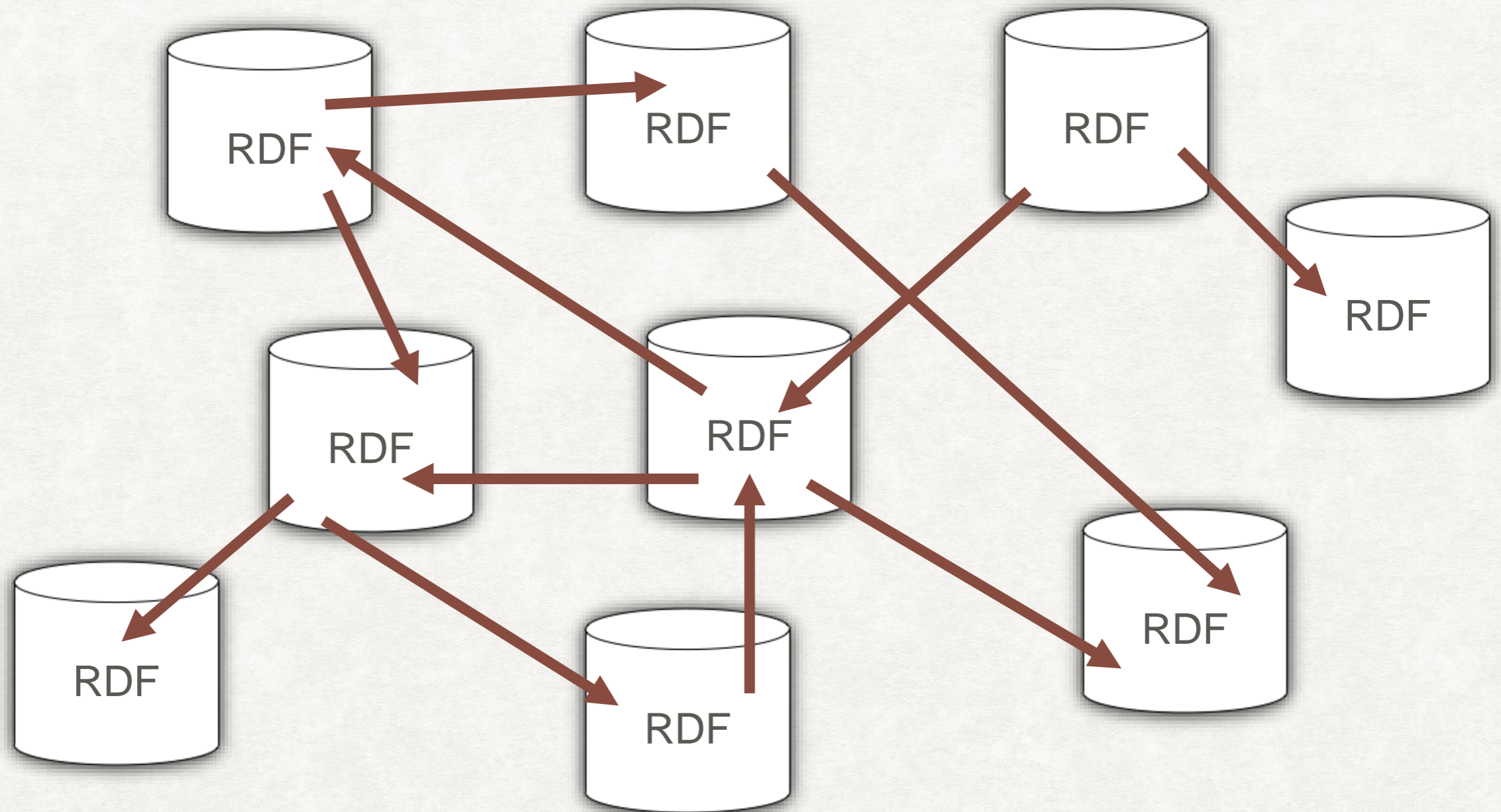
- Hanteras av EN aktör
- Färdigställs sällan
- Svårförvaltad i längden
- För dåligt informationskvalité
- Är besvärlig att uppdatera
- Tappar kontakten med ursprung - svårt för användare att förstå varifrån information kommer - ej lämplig för forskning





# KONCEPTET LÄNKADE DATA

RELATIONER MELLAN OLIKA TYPER AV  
OBJEKT/FÖRETEELSER

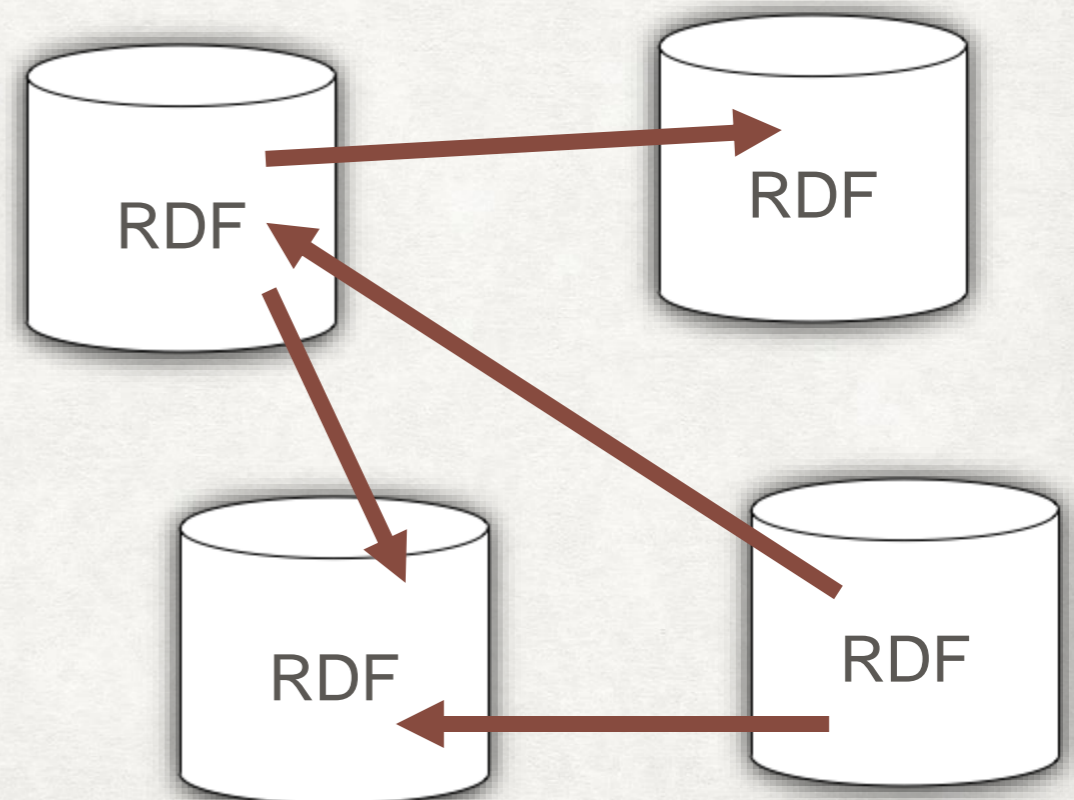


RDF = Resource Description Framework ([w3.org/RDF](http://w3.org/RDF))



# FÖRDELAR MED LÄNKADE DATABASER

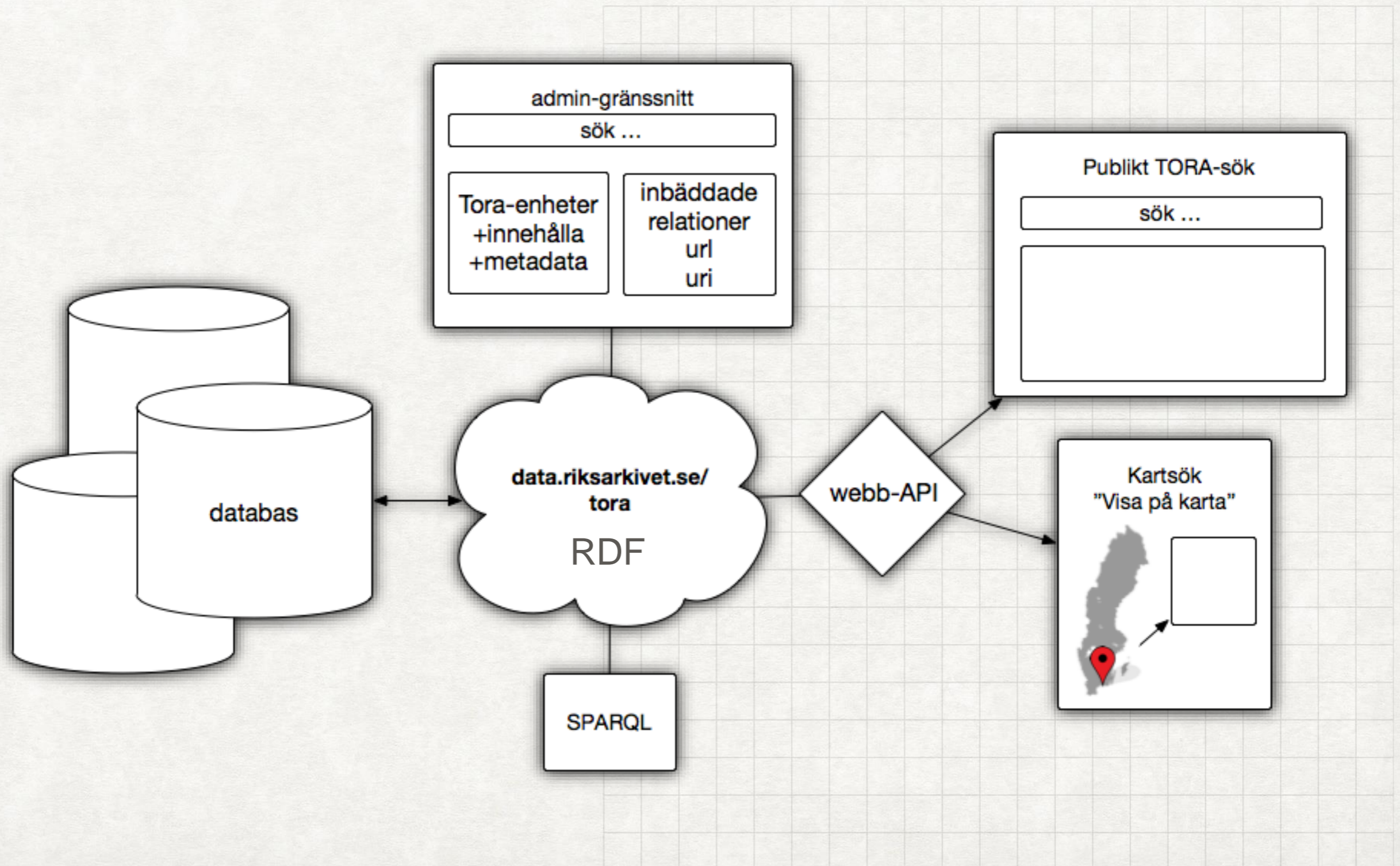
- Enkelt att förstå: SUBJEKT > PREDIKAT > OBJEKT
  - Man kan ofta utgå från standardiserade identifierare
- Data lagras och uppdateras vid källan
  - Information ändras inte som vid aggregering
- Är återanvändningsbar
- Går att länka till
- Är lätt att förvalta





# TORA-PLATTFORMEN

PLATTFORM FÖR LÄNKADE DATA OM BEBYGGELSEENHETER

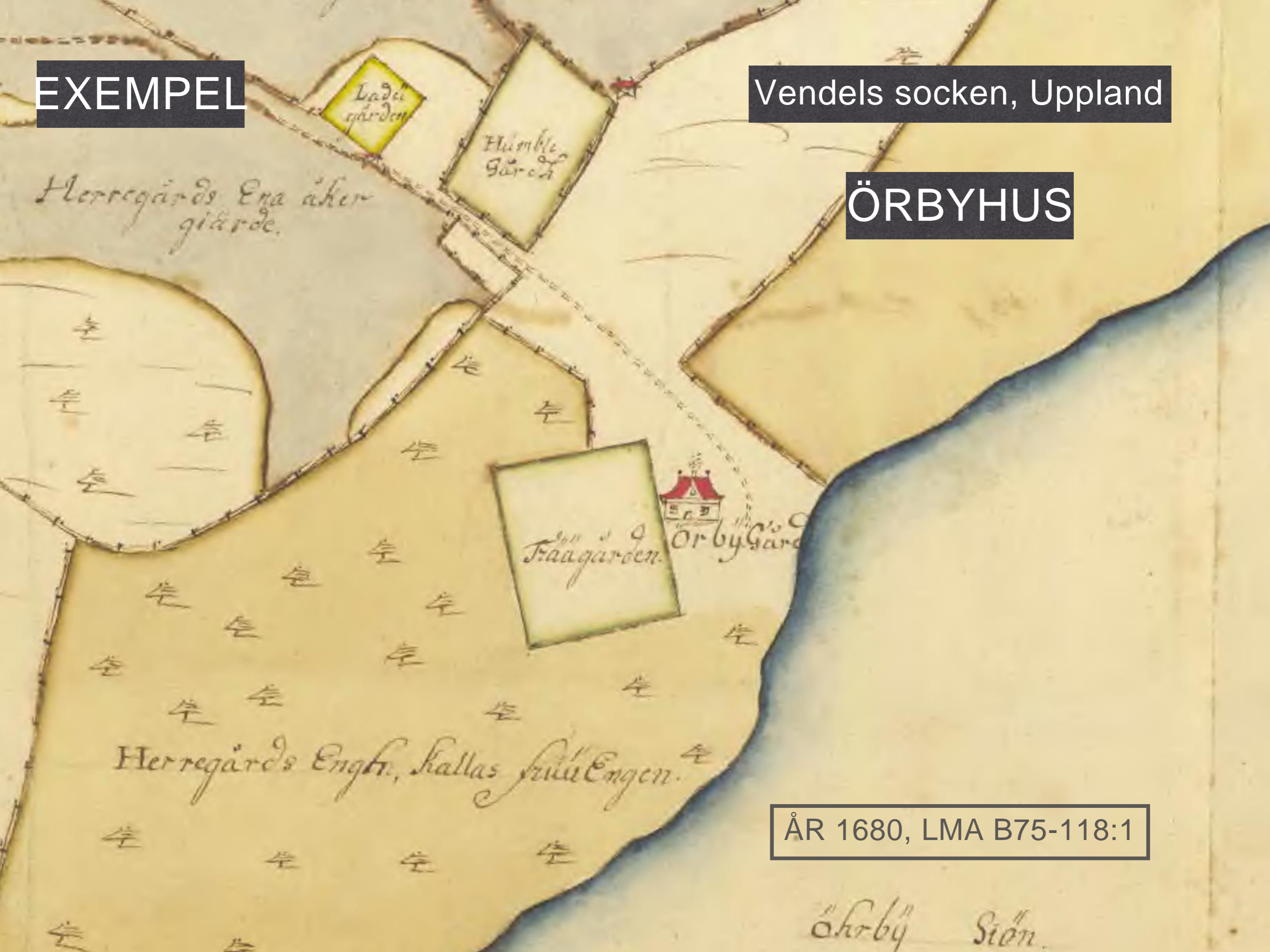




EXEMPEL

Vendels socken, Uppland

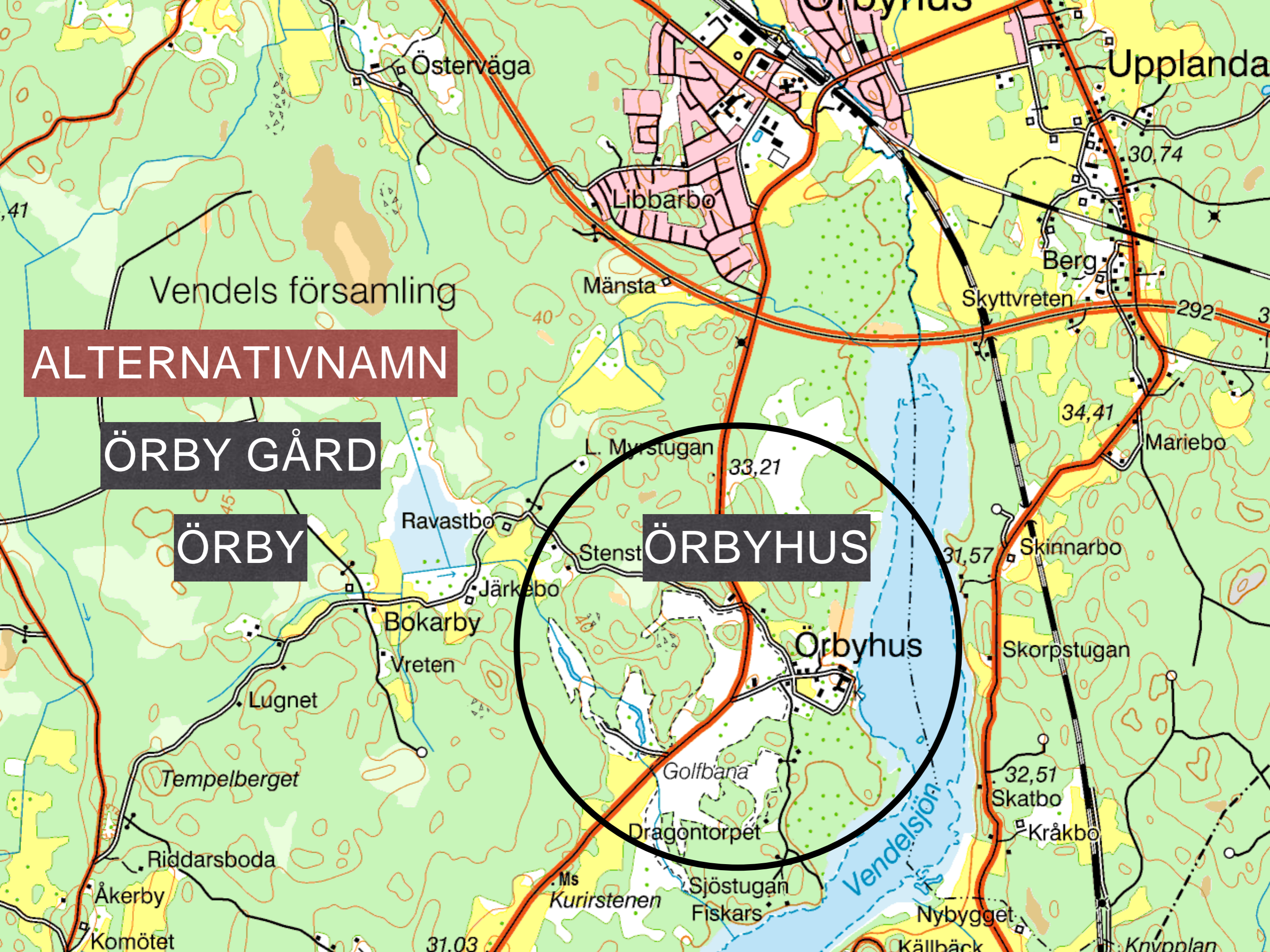
ÖRBYHUS



ÅR 1680, LMA B75-118:1

Örbýhus Siön





ALTERNATIVNAMN

ÖRBY GÅRD

ÖRBY

ÖRBYHUS



# DET MEDELTIDA SVERIGE

## HÄNDELSER (KRONOLOGISKT) FÖR ÖRBYHUS

- 1453 skiftas arvet efter Sten Turesson och hans båda hustrur, Margareta Karlsdotter (Sparre av Tofta) och Agneta Eriksdotter. Arvingar är Birgitta och Katarina Stensdöttrar (Bielke) och deras halvbror, kung Karl Knutsson... (RAp 1453 1/6)
- 1471 försöker Johan Kristiemsson tydligen få tillbaka Karby-delen (se ovan arvskiftesbrevet 1453), i det att han inför en riksrådsdomstol — under hänvisning till att kung Karl avhänt honom en del av Örby gods — åtalar Erik Eriksson (Gyllenstiema), gift med Karl Knutssons dotter Kristina... (RApp6/12)
- 1473 hävdar Anders Stigsson (se ovan 1459) att Johan Kristiernsson erkänt sig inneha Örby med underlydande gods på Stig Axelssons (Ulfeldt) vägnar... (RAp 18/8)
- 1476 uppträder Lage Brok inför en riksrådsdomstol som käreande gentemot Johan Kristiernsson och hävdar, att Örby med underliggande gods är hans barns rätta arv efter Stig Axelsson. (RAp 13/8, AoE 38 f 356, avskr)
- 1491 gör Kristiern Johansson troligen ett försök att få tillbaka Karby-delen. Då intygar nämligen tolv män från Vendels sn (huvuddelen av dem torde inte vara skattebönder), att Karby, Skottbro, Laberga, Sävattbo, Umberga, Långruddu, Lamyra och tio gårdar i Viksta by har legat under Örby 'av ålder'. (RAp 20/3)
- 1525 uppstår en tvist om det gods som 'fallet var' efter Kristiern Johansson mellan Didrik myntmästare, gift med Birgitta Kristiernsdotter (Vasa), och Gudmund Persson 'på Örby'. Genom en förlikning får systrarna Birgitta och Märta hälften vardera av godset i fråga. (GR 2 s 93 f)
- 1526 upplåter kungen Örby till Birgitta Kristiernsdotter för hennes mors, Dorotea Knutsdotter, livstid (GR 3 s 131), men 1538 säljer hon örby med alla underliggande gårdar, torp och ängar till honom (se nedan s 178) (RAp 10/2).
- 1538 års försäljning omfattar huvudgården Örby (Varken för öre eller örtug, sås med 22 pund säd' och med 500 lass äng under gården) jämte en gård i Allerbäcke, en gård i Bengtsbo, en gård i Eken, en gård i ... (RAp 10/2)





Padtbrugge, Herman / Dahlbergh, Erik  
Suecia antiqua et hodierna // Öörbyhuus.



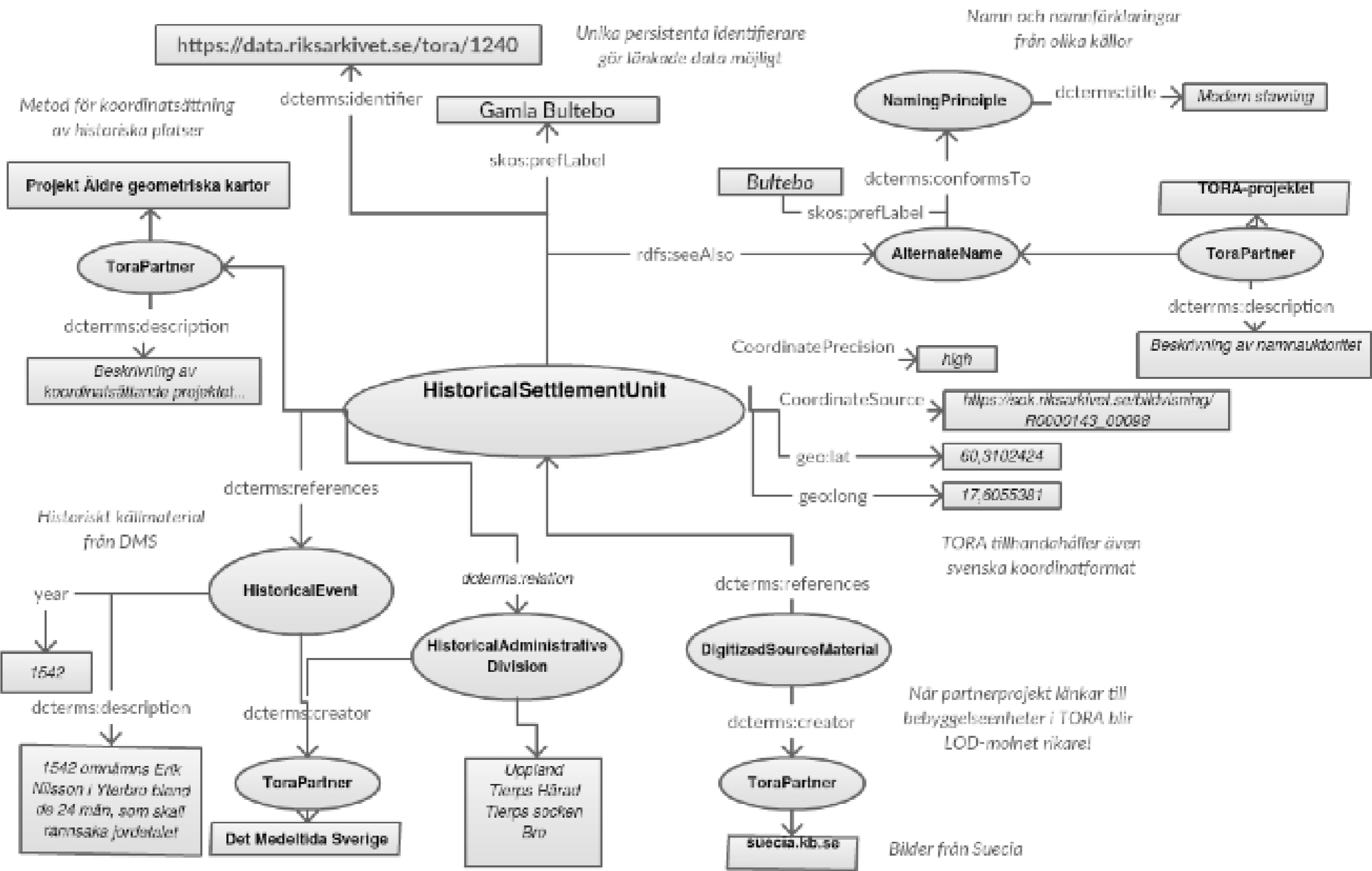
```
<rdf:RDF>
  <SettlementUnit rdf:about="https://tora.entryscape.net/store/14/resource/166">
    <dcterms:creator rdf:resource="https://data.riksarkivet.se/tora/ToraPartner/AGK"/>
    <dcterms:identifier>https://data.riksarkivet.se/tora/120</dcterms:identifier>
      <prefLabel>Örbyhus</prefLabel>
    <dcterms:conformsTo rdf:resource="https://data.riksarkivet.se/NamingPrinciple/modern"/>
    <dcterms:coverage rdf:resource="https://data.riksarkivet.se/CoordinatePrecision/high">
      <CoordinateSource1>LMA B75-118:1</CoordinateSource1>
      <CoordinateComment/>
    <ChurchParishPolygon>011702000</ChurchParishPolygon>
      <wgs84_long>18,29064770</wgs84_long>
      <wgs84_lat>59,50070000</wgs84_lat>
      <rt90_x>6600444,80887499</rt90_x>
      <rt90_y>1640754,78753022</rt90_y>
      <sweref99_x/><sweref99_x/>
      <sweref99_y/><sweref99_y/>
    </SettlementUnit>
  </rdf:RDF>
```

+

<https://data.riksarkivet.se/tora/120/event/1528>  
<https://data.riksarkivet.se/tora/120/alternatename/1>  
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kb:suecia-18036022>



# TORA-projektet länkade data (20170309)





# TORA-PLATTFORMEN

## *Basuppgifter*

### **Historiska bebyggelseenheter**

Identifierare ([data.riksarkivet.se/tora/123](http://data.riksarkivet.se/tora/123))

Namn

Namnprincip

Namnkommentar

Koordinatsättning (TORA-partner)

Koordinatprecision

Koordinatkälla

Koordinatkommentar

rt90\_x / rt90\_y

sweref99\_x / sweref99\_y

wgs84\_lat / wgs84\_long

Församlingspolygon (id-referens till Arkis/RA)



# TORA-PLATTFORMEN

## *Basuppgifter*

**Historiska bebyggelseenheter**  
Identifierare ([data.riksarkivet.se/tora/123](http://data.riksarkivet.se/tora/123))  
Namn  
Namnprincip  
Namnkommentar  
Koordinatsättning (TORA-partner)  
Koordinatprecision  
Koordinatkälla  
Koordinatkommentar  
rt90\_x / rt90\_y  
sweref99\_x / sweref99\_y  
wgs84\_lat / wgs84\_long  
Församlingspolygon (id-referens till Arkis/RA)

## *Redaktionellt*

### **Koordinatprecision**

hög (high)  
medel (medium)  
låg (low)  
saknas (missing)

### **Namnprincip**

Äldre normaliserad stavning  
Äldre citerad stavning  
Modern stavning

### **TORA-partner**

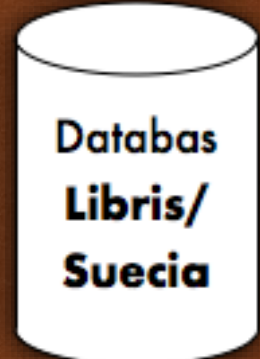
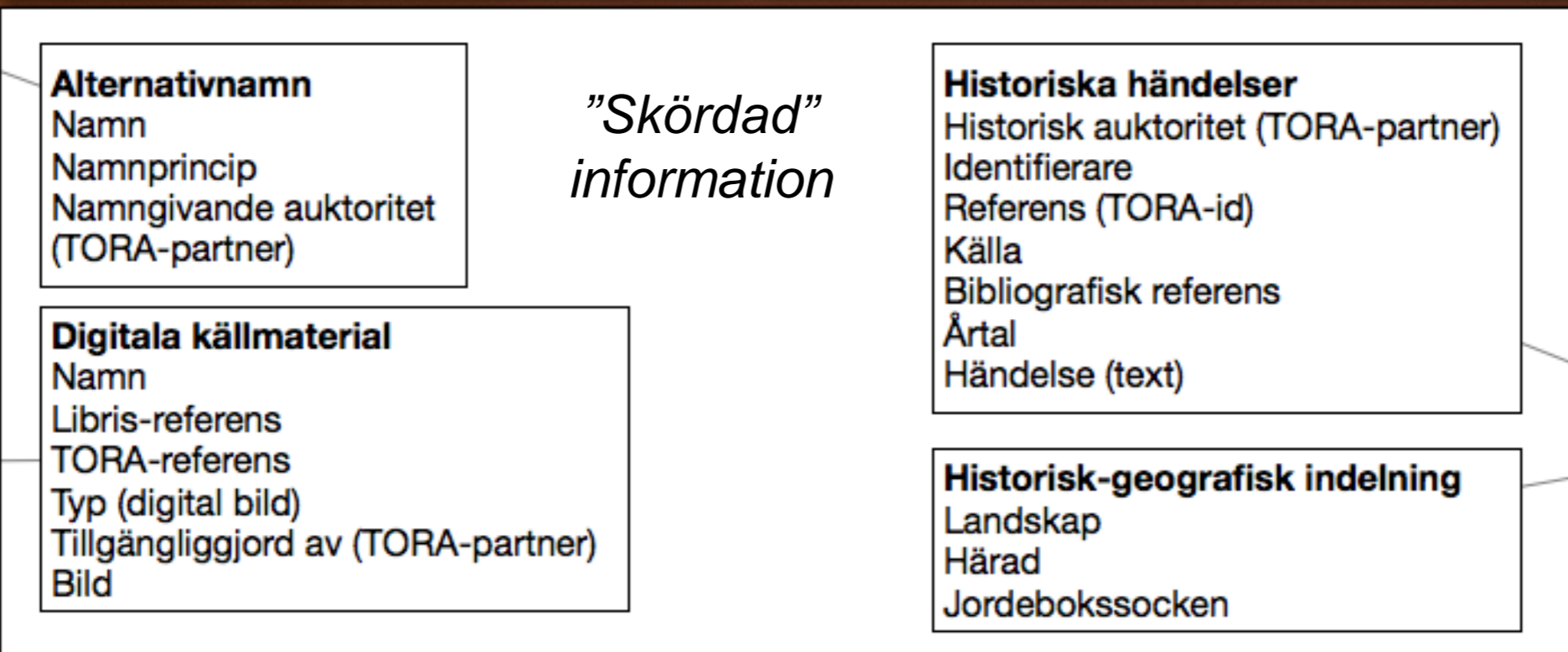
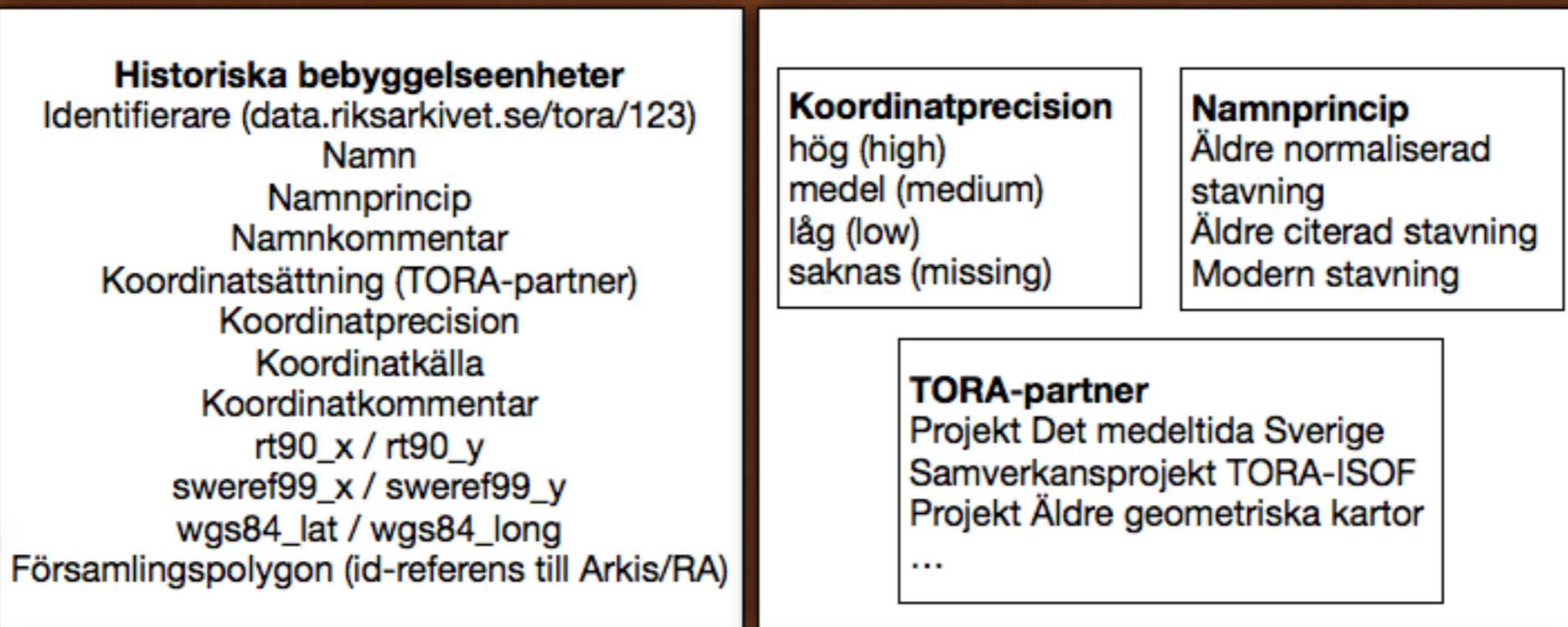
Projekt Det medeltida Sverige  
Samverkansprojekt TORA-ISOF  
Projekt Äldre geometriska kartor  
...



# TORA-PLATTFORMEN









## Basuppgifter

## Redaktionellt





















PROJEKT

Sök efter...			<a href="#">+ Skapa projekt</a>
<input checked="" type="checkbox"/> TORA Historisk-geografisk indelning	21 mar		
<input checked="" type="checkbox"/> TORA Historiska händelser	21 mar		
<input checked="" type="checkbox"/> TORA Alternativnamn	21 mar		
<input type="checkbox"/> Demo 1 (old version)	21 mar		
<input checked="" type="checkbox"/> TORA Redaktionellt	22 mar		
<input checked="" type="checkbox"/> TORA Historiska bebyggelseenheter	22 mar		
<input checked="" type="checkbox"/> TORA Digitala källmaterial	22 mar		



Sök efter...				
Smedby gård	20 mar			
Margretelund	20 mar			
Stora Bultebo	20 mar			
Lilla Bultebo	20 mar			
Agnebo	20 mar			
Bäggeby	20 mar			
Bro	20 mar			
Västra-Ensta Sonnanbäcken	20 mar			
Västra-Ensta Nordanbäcken	20 mar			
Djupa	20 mar			
Bondebo	20 mar			
Bäcklösen	20 mar			
Dummebo	20 mar			



Sök efter...

Smedby gård

Margretelund

Stora Bultebo

Lilla Bultebo

Agnebo

Bäggeby

Bro

Västra-Ensta Sonnanbäcken

Västra-Ensta Nordanbäcken

Djupa

Bondebo

## Information

Identifierare	<a href="https://data.riksarkivet.se/tora/166">https://data.riksarkivet.se/tora/166</a>
Namn	Margretelund
Namnprincip	<a href="#">Modern stavning</a>
Namnkommentar	
Koordinatsättning	<a href="#">Projekt Äldre geometriska kartor</a>
Koordinatprecision	Hög
Koordinatkommentar	
Koordinatkälla 1	<a href="https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/R0000506_00014">https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/R0000506_00014</a>
Koordinatkälla 2	
Latitud WGS84	59,45870380
Longitud WGS84	18,33606210
X RT90	1643503,80178593
Y RT90	6595865,45560223
Församlingspolygon	011702000



Koordinatprecision 4

Namnprincip 3

TORA-partner 7

Sök efter...



Projekt Topografiskt register på Riksarkivet

21 mar



Projekt Det medeltida Sverige

21 mar



Samverkansprojekt TORA-ISOF

15 mar



Samverkansprojekt TORA-Suecia

15 mar



Förstudie Coordinating History

15 mar



Projekt Yngre geometriska kartor

15 mar



Projekt Äldre geometriska kartor

15 mar



MetaSolutions (Entryscape)



# TORA FRAMÖVER

- Projektet löper under hela 2017
  - Plattformen med länkade data publiceras redan nu i vår
- Skördning av mera data
- Förslag på URI-struktur för RA's länkade data
  - [data.riksarkivet.se/tora](http://data.riksarkivet.se/tora)
- Utvecklad funktionalitet: admingränssnitt, SPARQL, webbAPI
  - webb-API, som behövs för för att kunna utveckla applikationer
- Återstår att bygga en sökapplikation för att demonstrera användbarheten



# SUMMERING

- Om databaserna öppnas och publiceras som länkade data så möjliggörs nya kopplingar. Databaserna blir också programmerbara för andra aktörer.
- TORA (Topografisk register på Riksarkivet) - med sammankoppling av data om bebyggelseenheter, är ett exempel på detta.
- Detta är bara början på ett nytt användande av historiska databaser – som framöver kommer att bli mer öppna och bättre använda. Vi kommer upptäcka nya samband, vilket leder till nya frågor och i förlängningen bättre forskning och än mer intressanta tillämpningar.